

Kompetanseplan for barnehagene i

Grimstad kommune 2017 – 2020

Barnehagen som lærende organisasjon

Vedtatt i Oppvekst og utdanningsutvalget, 19.04.2017

1 Innholdsfortegnelse

2	<i>Innledning</i>	3
2.1	Kommunens ansvar	3
2.2	Barnehageeiers ansvar.....	3
2.3	Barnehagen	4
2.4	Barnehagen som lærende organisasjon	4
3	<i>Kompetanseplanen bygger på sentrale og lokale føringer:</i>	4
3.1	Kompetanse for fremtidens barnehage	4
3.2	Kommunale føringer.....	5
4	<i>Lokale hovedsatsningsområder 2017 – 2020</i>	6
4.1	Barnehagens leke- og læringsmiljø	6
4.2	Barnehagen som lærende organisasjon	6
4.3	Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.....	6
5	<i>Foreløpig tiltaksplan kompetanseutvikling</i>	7
5.1	Prosjekter i Grimstadbarnehagene	9
5.2	Studietilbud fra Utdanningsdirektoratet.....	10
5.3	Barnehagenes egne kompetansehevingstiltak	10
5.4	Økonomi	11
6	<i>Evalueringsplan</i>	11
7	<i>Referanser og ressurser</i>	12

2 Innledning

Barnehagen skal bidra til at barn får en god start i livet. Dette er nedfelt i barnehagelovens formålsparagraf og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Et godt barnehagetilbud for alle barn krever kompetente ledere og faglig reflektert personal. Et kompetent personale vil kunne se, anerkjenne og følge opp barna i deres utvikling. Personalets kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for at barn skal trives og utvikle seg i barnehagen. Barnehager av høy kvalitet, har gode forutsetninger for å sikre tidlig innsats, utjevne sosiale forskjeller og stimulere til barns livslange læring.

Kompetanseplan for barnehager i Grimstad kommune skal synliggjøre retning innen kompetanseutvikling på barnehageområdet i kommunen. Samtidig er det viktig at den enkelte barnehages egenart blir ivaretatt slik at de opplever at kompetansehevingen er meningsfull, relevant, nyttig og i tråd med deres behov.

Planen er utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av to styrere fra kommunale barnehager, Jorunn Palm og Anne Gurine Hegnar, to styrere fra private barnehager, Ingunn Jerstad og Kristin Møster, tillitsvalgte fra UDF Anna Svenningsen og Anne Kirsten Lindgren Galteland, tillitsvalgt FF Othild Tønnesen og rådgiver barnehage Tove Lyngedal. Johanne Rotevatn, Spesialrådgiver barnehage og Hilde Weidemann, enhetsleder VUT har også bidratt til planen.

Vi ønsker at planen vil fungere som et verktøy, og en veileder i barnehagenes arbeid med utvikling av kompetanse. Den enkelte barnehage må utvikle sin egen lokale kompetanseplan og sette i gang tiltak i forhold til egne behov.

Referanser og ressurser i slutten av planen er ment som hjelp for barnehagene i deres arbeid med kartlegging og utvikling av kompetanse.

Kommunen som barnehagemyndighet har et ansvar for å sikre faglig utvikling for barnehageområde som helhet.

2.1 Kommunens ansvar

Kommunen har som barnehageeier et eget ansvar for kompetanseutvikling i egne barnehager. Kommunen kan også initiere tiltak rettet mot alle barnehager i kommunen. Kompetanseplan for barnehagene i Grimstad omfatter alle barnehagene i kommunen uavhengig av hvem som er eier.

Kommunens tilsynsansvar skal bidra til å sikre at alle barnehagene har god pedagogisk kvalitet og.

2.2 Barnehageeiers ansvar

Det er barnehageeiers ansvar å sørge for å sikre at personalet har den nødvendige kompetansen til å ivareta kvalitetskrav slik det er uttrykt i Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagen. (s.16, kap 1.7 Barnehagen som pedagogisk virksomhet, Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, 2006)

2.3 Barnehagen

Styrer skal motivere og inspirere til kompetanseutvikling hos personalet, og har ansvaret for å lede det pedagogiske utviklingsarbeidet på et overordnet nivå.

Pedagogisk leder skal sikre kvaliteten på det pedagogiske arbeidet, og har sammen med styrer ansvar for at samfunnsmandatet oppfylles og at målene i rammeplanen realiseres. Pedagogisk leder har også ansvar for å veilede det øvrige personalet.

Barnehagens ansatte bør jevnlig delta i kompetanseutviklingstiltak og utviklingsarbeid for å heve sin kompetanse og øke sin forståelse for barnehagens innhold og oppgaver.

2.4 Barnehagen som lærende organisasjon

Det er tilsammen 32 barnehager i Grimstad kommune. Vi har 5 kommunale barnehager, 20 private barnehager og 6 familiebarnehager.

En lærende barnehage har utviklingsorienterte ansatte som opplever innflytelse på eget arbeid og barnehagens utvikling. Det krever god organisering og pedagogisk ledelse som har fokus på fellesskapsfølelse og høy grad av kunnskapsdeling blant de ansatte.

*Et kjennetegn ved en lærende organisasjon er at alle ansatte er engasjerte i å skape og dele kunnskap om hvordan de best kan nå organisasjonens mål. I slike organisasjoner stimuleres de ansatte til å se ting på nye måter og kontinuerlig utforske hvordan man lærer sammen.
(Kompetanse for framtidens barnehage, KD 2013, s.11)*

Barnehagebasert kompetanseutvikling involverer hele personalgruppen, og foregår i den enkelte barnehage. Den krever at det er godt forankret hos styrer, pedagogiske ledere og barnehageeier.

3 Kompetanseplanen bygger på sentrale og lokale føringer:

- ✓ Barnehageloven (Lov av 17. juni 2015)
- ✓ Rammeplan for barnehager
- ✓ St. Meld. Nr. 24 Fremtidens barnehage (2012 – 2013)
- ✓ Strategiplan – Kompetanse for fremtidens barnehage 2014-2020
- ✓ St. Meld. Nr. 19 Tid for lek og læring. (2015-2016)
- ✓ Kommuneplan for Grimstad (2015 – 2017)
- ✓ Kommunedelplan for barnehagene i Grimstad (2015 – 2027)

3.1 Kompetanse for fremtidens barnehage

Strategi for kompetanse og rekruttering 2014-2020. I løpet av strategiperioden skal alle ansatte ha fått muligheten til å øke sin kompetanse. Strategiens mål er å:

- ✓ Rekruttere og beholde flere barnehagelærere og ansatte med relevant kompetanse for arbeid i barnehagen.
- ✓ Heve kompetansen for alle ansatte som jobber i barnehagen
- ✓ Øke statusen for arbeid i barnehage

En forutsetning for å nå disse målene er at alle aktørene i sektoren tar sitt ansvar, samarbeider og deltar aktivt i kompetansearbeidet for å bidra til økt og god kvalitet i barnehagene.

Kompetansestrategien omfatter fire tematiske satsingsområder som er forankret i formålet og rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Disse er:

- Pedagogisk ledelse - barnehagen som lærende organisasjon
- Danning og kulturelt mangfold
- Et godt språkmiljø for alle barn
- Barn med særskilte behov

3.2 Kommunale føringer

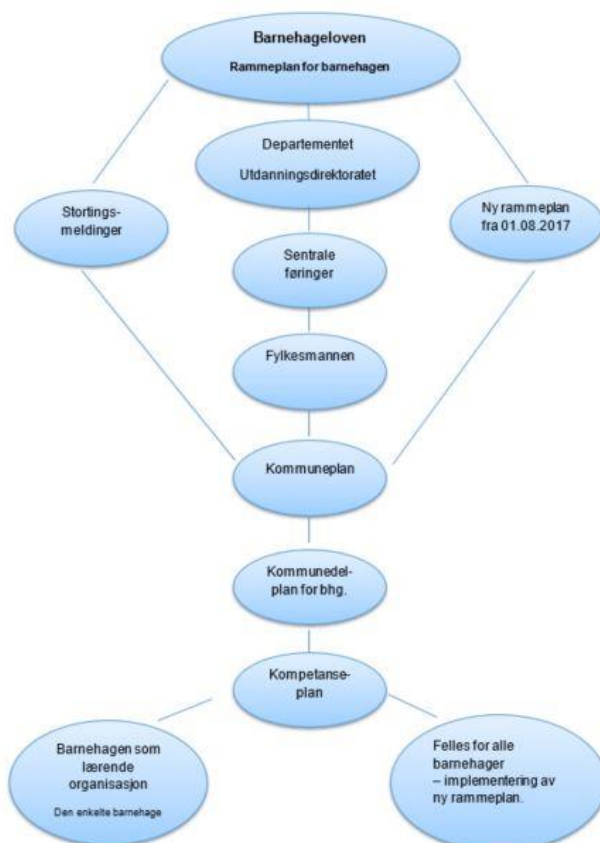
I kommuneplan fremkommer mål om å sikre gode oppvekstsvilkår for alle og tidlig innsats. For å lykkes krever det samarbeid og utviklingsarbeid på tvers av tjenestene.

Kommunedelplan for barnehage har som et av målene at minimum 35% av de ansatte i barnehagen skal være barne- og ungdomsarbeidere innen 2017. Alle barnehageansatte skal sikres jevnlig kompetanseutvikling.

«Barnehagepersonalets faglige og personlige kompetanse er barnehagens viktigste ressurs og er en forutsetning for at barnehagen skal være en god lærings- og omsorgsarena som kan gi et barnehagetilbud av høy kvalitet. Kommunen kan bidra både med veiledning til enkeltbarnehager og kompetanseheving. Kommunens tilsynsansvar skal bidra til å sikre at alle barnehagene har god pedagogisk kvalitet.»

Kommunedelplan for barnehage 2015-2027 s. 21

Føringer for kompetanse- utvikling i barnehagen

4 Lokale hovedsatsningsområder 2017 – 2020

Valg av lokale satsingsområder ble gjort i samarbeid med barnehagene. Kommuneplan og kommunedelplan barnehage er førende for hvilke områder som er valgt ut. Det er også sett på sammenheng med lovverket og den statlige strategien for kompetanseutvikling.

Lokale satsingsområder som vil gjelde i denne planen:

4.1 Barnehagens leke- og læringsmiljø

Tidlig innsats

Barn med særskilte behov

Språk og kommunikasjon

Inkluderende lekemiljø

Mangfold

4.2 Barnehagen som lærende organisasjon

Pedagogisk ledelse

Voksenrollen

Utviklingsarbeid

Relasjonsarbeid

Kompetanseheving

4.3 Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Utkast til ny rammeplan for barnehagen har vært ute på høring og høringsfristen gikk ut 20. januar 2017. Ny rammeplan vil etter planen bli fastsatt i mars/april 2017, og innføres i august 2017.

Implementering av ny rammeplan innebærer arbeid med de lokale satsningsområder i punkt 1 og 2. Alle barnehager har ansvar for implementering i den enkelte barnehage.

5 Foreløpig tiltaksplan kompetanseutvikling

2017	
02.02.2017	Fylkesmannens fagdag, 02.02.2017
Tema:	Mobbing og utestenging i barnehagen v/Ingrid Lund
Målgruppe:	Alle ansatte
15.02.2017 26.04.2017 20.09.2017 15.11.2017	Styrerforum for styrere i kommunale og private barnehager.
Tema:	Styrerforum arrangeres 4 ganger per år. Det velges en arbeidsgruppe for hvert møte som sammen med barnehageadm. i kommunen planlegger møtene. Styrene får derfor mulighet til å være med å påvirke tema og saker som skal tas opp. Møtene er en viktig arena for kunnskapsdeling og felles faglig fokus. ▪ Implementering av ny rammeplan ▪ Barnehagens leke- og læringsmiljø ▪ Barnehagen som lærende organisasjon ▪ Nettverk ▪ Prosjekter ▪ Kompetansedeling ▪
Målgruppe:	Styrere/ledere
07.09.2017	Felles kommunal fagdag for barnehager i Grimstad
Tema:	Ny rammeplan for barnehagen - Innhold, mening og konsekvens v/Nina Nakling
Målgruppe:	Alle ansatte i barnehagene
Arrangør:	Grimstad kommune
Høst 2017	Kursrekker:
Tema:	Oppfølging av kommunal fagdag – implementering av ny rammeplan
Målgruppe:	Styrere og pedagogiske ledere
Arrangør:	Ekstern veileder
Høst 2017	Nettverk for Være Sammen
Målgruppe:	✓ Være Sammen-barnehagene deltar med pedagoger som har tatt veilederutd. som er en del av konseptet. Styrere og veiledere i barnehagene som er i gang eller som vil komme i gang med Være Sammen. I 2017 er det Eide barnehage, Hausland barnehage, Fjellknausen barnehage, Lille Gull barnehage som er med i Være sammen.
Arrangør:	Grimstad kommune / eksterne veiledere

	2018	
01.02.2018 Tema: Målgruppe:	Fylkesmannens fagdag Alle ansatte	
Februar April September November Målgruppe:	Styrerforum – faglig tema ▪ Implementering av ny rammeplan ▪ Barnehagens leke- og læringsmiljø ▪ Barnehagen som lærende organisasjon ▪ Nettverk ▪ Prosjekter ▪ Kompetansedeling Styrere/ledere	
Vår og høst 2018 Målgruppe: Arrangør:	Kursrekker - implementering av ny rammeplan Det blir satt opp to kurs på høsten og to på våren. Styrere og pedagogiske ledere Grimstad kommune	
Vår og høst 2018 Målgruppe:	Nettverk – Være Sammen barnehager Styrere og veiledere	
06.09.2018 Tema: Målgruppe: Arrangør:	Kommunal fagdag for barnehager Alle ansatte Grimstad kommune	
	2019	2020
	Styrerforum Fylkesmannens fagdag Kommunens fagdag Kursrekker Nettverk	Styrerforum Fylkesmannens fagdag Kommunens fagdag Kursrekker Nettverk

5.1 Prosjekter i Grimstadbarnehagene

Inkluderende barnehage- og skolemiljø

Oppstart januar 2017 – Fjære barneskole, Fjære ungdomsskole, Hausland barnehage og Temseveien barnehage er med i dette prosjektet som har varighet på to år. Kommunen har fått til sammen kr 780.000,- til prosjektet.

Kompetanse for mangfold

Satsingen er over et år og oppstart for Grimstad er høst 2017 – Tønnevoldsskogen og Grimstad barnehage deltar sammen med Holviga barneskole, Jappa skole og kvalifiseringstjenesten.

Være sammen - Et utviklingsprosjekt for barnehager.

Være sammen er et kompetanseløft for tidlig innsats og endringsarbeid i barnehagen. De fem kjernekomponentene er: den autoritative voksenrollen, tidlig innsats, håndtering av barn med utfordrende atferd, kommunikasjon/ perspektivtaking og implementering/ organisasjonsutvikling.

I 2016 hadde vi fem barnehager fra Grimstad som er med på Være Sammen. De barnehagene som deltar er Eide barnehage, Hausland barnehage, Fjellknausen barnehage, Lille Gull barnehage og Fevik barnehage.

Barnehagene som deltar i Være sammen har søkt og fått kompetansemidler fra Fylkesmannen til prosjektet.

Språkløyper – nasjonal strategi for lesing og skriving

Kompetanseutviklingspakke Språk og lese aktivitet er laget for at barnehagene skal drive kompetanseutvikling lokalt. Pakken finnes sprakloyper.no og den er enkel for barnehager/ skoler å ta i bruk. I 2016 hadde vi 4 barnehager som startet med språkløyper.

Barnehagene som er i gang med Språkløyper er Grimstad barnehage, Storgaten barnehage, Vikkilen barnehage og Fjære barnehage. Det er flere barnehager som har planer om å starte opp i 2017.

Agderprosjektet

Et forsknings- og utviklingsprosjekt som sikter mot å frembringe ny kunnskap om hva som er viktig innhold for femåringene i barnehagen.

De har som målsetning å forske på hvorvidt et forskoleopplegg som gir barn økt stimuli innen områder som sosiale ferdigheter, selvregulering, språk og matematikk, kan bidra til at barn i større grad har samme læringsgrunnlag ved skolestart og dermed likere mulighet for å lykkes i utdanningsløpet og arbeidslivet.

Det legges opp til førskoleaktiviteter minst to timer fire dager i uken, og opplegget skal gi femåringer mer tid med voksne i barnehagen.

I Grimstad har vi til sammen 10 barnehager som er med i prosjektet, 5 er fokusbarnehager og 5 er sammenligningsbarnehager.

Fokusbarnehagene er: Eide barnehage, Fjellknausen barnehage, Matilda natur- og teater barnehage, Lille Gull barnehage, Flatefjell barnehage og Grimstad barnehage.

Sammenligningsbarnehager: Hausland barnehage, Portveien barnehage avd. Fevik, Østerhus barnehage, Fevik barnehage og Resvik barnehage.

5.2 Studietilbud fra Utdanningsdirektoratet

Ufaglærte assistenter:

- Bli barne- og ungdomsarbeidere:
Barnehageeier kan søke Fylkesmannen om midler til å utdanne assistenter som ønsker å bli barne- og ungdomsarbeidere.
- Bli barnehagelærer:
Studiet «Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning» (ABLU) tilbys blant annet ved Universitetet i Agder. 108 studiepoeng over 4 år.

Barne- og ungdomsarbeider:

- Mulighet for å ta yrkesrettet fagskoleutdanning
Fagskoleutdanning i oppvekstfag med fordypning i barn med særskilte behov. 60 studiepoeng over 2 år.

Barnehagelærer/pedagogisk leder:

- Bli pedagogisk leder
Tilleggsutdanning i barnehagepedagogikk. 60 studiepoeng over 2 år.
- Videreutdanning, studietilbud i:
Læringsmiljø og pedagogisk ledelse
Språklæring og språkutvikling
Naturfag og matematikk
Tilleggsutdanning i barnehagepedagogikk 2
Veiledning for praksislærere
Alle kursene gir 30 studiepoeng og er over 1 år.

Styrerutdanning

- Lederutdanning for styrere
Studiet gir 30 studiepoeng og varer i 1,5 år.

5.3 Barnehagenes egne kompetansehevingstiltak

Barnehagenes egne kompetansehevingstiltak er tiltak som finner sted i den enkelte barnehage, uavhengig av de statlige og lokale tiltak, eller som videreføring av disse.

Aktuelle kompetansehevingstiltak som kan iverksettes internt:

- Erfaringsdeling
- Hospitering
- Veiledning
- Prosjektarbeid
- Utviklingsarbeid

5.4 Økonomi

Barnehagemyndigheten søker om statlige kompetansemidler til felles kompetanse- utvikling for alle barnehager. Den enkelte barnehage søker statlige kompetansemidler til egne prosjekter. Aktivitet avhenger til en viss grad av tildelte eksterne midler etter søknad.

6 Evaluering

Kompetanseplanen evalueres hvert år. Evalueringen skal inneholde en effekt av satsingsområder som er valgt, og de tiltak som er gjennomført. Arbeidsgruppen deltar i dette arbeidet.

Andre bidrag til planen:

Bilder og tegninger: Grimstad barnehage, Portveien barnehage, Resvik barnehage og Askeladden Idrettsbarnehage.

7 Referanser og ressurser

Referanser:

Kompetanse for framtidens barnehage

https://www.udir.no/Upload/barnehage/Kompetanse_for_fremtidens_barnehage_2013.pdf?epslanguage=no

Kommuneplan for Grimstad kommune

<https://www.grimstad.kommune.no/Handlers/fh.ashx?MId1=158&FillId=14>

Kommunedelplan barnehage for Grimstad kommune

<https://www.grimstad.kommune.no/Handlers/fh.ashx?MId1=159&FillId=16>

Ressurser:

Ståstedsanalysen for barnehage

<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/statedsanalyse/statedsanalysen-for-barnehage>

Ekstern barnehagevurdering

<https://www.udir.no/ekstern-barnehagevurdering>

Pedagogisk dokumentasjon

<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/kvalitet-i-barnehagen/verktoy-for-kvalitetsarbeid/pedagogisk-dokumentasjon/>

Foreldreundersøkelsen

<https://www.udir.no/tall-og-forskning/brukerundersokelser/foreldreundersokelsen-i-barnehage/>

Filmer fra barnehagehverdagen som refleksjonsgrunnlag

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/barnehagens-innhold/filmer/>

NAFO – barnehage Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring

<http://nafo.hioa.no/barnehage/>

Tema morsmål – nettsted for morsmål og tospråklig fagopplæring

<http://www.morsmal.no/om-barnehagen-norsk>

Være sammen

<http://www.vaeresammen.no/>

Språkløyper barnehage

<http://sprakloyper.uis.no/category.php?categoryID=17614>